

כתב רוביק רוזנטל
איורים שחר קובר
הוצאת כתר 2014

על הספר

נעם חולם כל לילה מילה חדשה, בבוקר רוצה לספר לילדים בגן על המילה שחלם אך אינו מצליח לזכור אותה. במהלך היום הוא נזכר במילה ומספר אותה לילדים המתפעלים, ומבקשים מנעם שיחלום גם בעבורם מילים שונות. כדי להשיג לילדים את מבוקשם מתחיל נעם לצאת למסע לילי מיוחד במינו, מסע שבו הוא מחפש מקום להשיג את המילים.

מתוך ראיון עם רוביק רוזנטל על הספר ועל העבודה עם המאייר:
את הראיון המלא אפשר למצוא באתר [time out ישראל](#):

"מהי מילה בשבילך?"

המילה היא הלב של השפה. יש לה חיים משלה. כשאנחנו מדברים אנחנו נוהגים לפרק את השפה כדי למצוא בתוכה שיטות ולהבין איך היא עובדת. אבל הכוח של המילה הבודדת הוא בכך שהיא דבר שלם והיא עומדת בפני עצמה, ומכילה את הכל – הבעה, רגש, מובן. כל מה שאנחנו רוצים לומר נמצא במילה עצמה.

בספר אתה מביא דוגמאות למילה "הכי חזקה", "הכי מצחיקה", "הכי יפה" וכולי. איזו מילה מכל המילים בעברית אתה הכי אוהב?

אני הרבה פעמים אוהב יותר את המשמעות של המילה מאשר את המילה עצמה. אבל מתוך הספר אני מאד אוהב את המילה גחליליות ('למילה גחלילית היו עיניים נוצצות כמו שני כוכבים.'). ואת המילה צמרירי. מילה מורכבת ממשומו מאד מסתורי, מהצליל שלה, מהמבנה, מהניגון שלה בפה. כשמכפילים מילה זה מרכך אותה, מגמיש אותה, עושה אותה נעימה לדיבור ולשמיעה. אני מאד אוהב מילים מוכפלות.

איך מתנהלת העבודה עם המאייר?

זה תהליך משותף עם הרבה התייעצויות. שתי מילים בספר שונו בגלל המאייר. כשסיימתי את הכתיבה חשתי שהספר מושלם ואסור לשנות בו אף מילה, אבל אז שחר כתב לי שהוא צייר ילדה עם שתי צמות ולא עם צמה אחת כמו שאני תיארתי בסיפור, אז כדי שלא יאלץ לצייר מחדש שיניתי מילה והוספתי לילדה בסיפור עוד צמה. במקרה השני שחר צייר את הגחלילית עם אור

בזנבה בעוד אני כתבתי 'בראשה נורה בוערת'. בכלל לא ידעתי שהגחלילית מאירה מהזנב. אז התפשרתי וכתבתי 'לגבה נורה בוערת.' "

הפעלות (לאחר קריאת הספר)

מכיוון שהספר מיועד לקוראים מתחילים מומלץ לבצע את ההפעלות בעזרת מבוגר.

ענו: נכון או לא נכון

- נעם הוא ילד שאוהב מילים מיוחדות . נכון/לא נכון
- רק ילדים שמרכיבים משקפיים אוהבים מילים מיוחדות. נכון/לא נכון
- חנות המילים היא חנות צעצועים. נכון/לא נכון
- בעל חנות המילים אוהב לחרוז חרוזים. נכון/לא נכון
- רק נעם ביקר בחנות המילים . נכון/לא נכון
- המילים של שירי הסתתרו בתוך השיר. נכון/לא נכון

מילים מוזמנות

ילדי הגן הזמינו מילים בעלות אופי מיוחד.

העבירו קו בין המילה המוזמנת לבין הילד/ה המזמין/ה

שם הילד/ה	המילה
דניאל	פוחלץ
שירי	נחשתיים
גילי	תכלת
איתי	גחלילית, דומיה
תלמה	פעמון
טליה	מחמדים

המילה שלי (אפשר לבצע הפעלה זו בעל פה)

ילדי הגן הזמינו מילים המבטאות את התחושות והמחשבות שלהם. הציעו אתם מילה נוספת לאותה מילה שנעם מצא. השלימו בטבלה.

תיאור המילה	המילה בספר	המילה שלי
מילה מלטפת ורכה	צמרירי	
מילה חזקה	-----	

	-----	מילה מצחיקה
	-----	מילה עגולה
	-----	מילה בצבע תכלת
	-----	מילה מתוקה
	-----	מילה יפה

היכן גרות המילים?

מחבר הסיפור, רוביק רוזנטל, אומר לנו כי המילים גרות בשיר.

- לאילו מילים מתכוון המחבר?
- מדוע מילים אלה גרות בשיר?
- האם אתם מכירים מילים נוספות שגרות בשיר? ספרו על השירים ועל המילים

חנות המילים

1. ענו:

איך מתוארת בספר חנות המילים של נעם? אתם יכולים לכתוב או לתאר בעל פה.

2. ציירו את חנות המילים של נעם כפי שאתם מדמיינים אותה.

איורים

שחר קובר אייר את הספר *חנות המילים של נעם*.

בספר אין תיאור של דמויות המשתתפים, והמאייר בחר לצייר את הדמויות לפי דמיונו.

- איך בחר המאייר לצייר את נעם?
- עיינו בתמונות שבספר. מה רצה המאייר לומר לקוראים בבחירה שלו בעיצוב הדמויות?

ענו בעל פה.

השוואה

ערכו השוואה בין איור מס' 1 לאיור מס' 2

איור מס 2

איור מס 1

- תארו את איור מס 1
- תארו את איור מס 2
- מי הם המעופפים באיור מס' 1
- מי המעופפים באיור מס' 2
- מה משותף לאיורים?
- מה שונה באיורים?
- תנו כותרת לאיור מס 1
- תנו כותרת לאיור מס 2

על מה הם מדברים

1. התבוננו באיור הבא וכתבו סיפור קצר, מה לוחשת הילדה לילד.

2. המחיצו את המצויר בתמונה

תנו כותרת לתמונה ומילים למעופפים
במקום המעופפים הוסיפו מילים מתאימות לתמונה.

הוסיפו כותרת לתמונה עם המילים שבחרתם.

לשון

למורה:

באמצעות הספר אפשר לדבר על יצירת מילים חדשות, על מצלול ועל דימויים.
מצורפים תרגילים להפעלה עם התלמידים:

ניעזר בעמוד 6

---לילה אחד חלם נעם על כבשה. נעם ליטף את הכבשה. הצמר שלה היה חם ורך, מה
"מה", פעתה הכבשה, "נעים לי שאתה מלטף אותי ככה".
"זה נעים גם לי", אמר נעם, "את כבשה צמרירית"
"צמרירית", אמרה הכבשה בשמחה, "אני באמת צמרירית"
בבוקר התעורר נעם והלך לגן. הוא ראה ענן לבן שט בשמים התכולים. הענן נראה כמו
כבשה עטופה בצמר רך וחם.
"תראו", אמר נעם "איזה ענן צמרירי".
בבת אחת הפסיקו הילדים לשחק.
"צמרירי", אמר דניאל, "זה רך לי באוזן"
"צמממממירי", לחשה שירי, "צמררררירי"

בניית מילים (משקלים)

- המילה **צמרירי** נוצרה מהמילה ----- ופירושה דומה ל-----

- המילה **זמריר** נוצרה מהמילה ----- ופירושה, תשדיר פרסומת.
- המילה **סמליל** נוצרה מהמילה ----- ופירושה, לוגו ציור המסמל
חברה, מפעל.
- המילה **שבריר** נוצרה מהמילה ----- ופירושה-----

דימויים

- מדוע משווה נעם בין הענן לכבשה?-----

- הענן נראה כמו----- זהו **דימוי**.
(בדימוי משווים בין שם אחד לשם שני בגלל תכונה משותפת).
- השלימו:
חרוץ כמו נ-----
שחור כמו ע-----
איטי כמו צ-----

- הוסיפו דימויים:

----- כמו -----

מילים וחושים

- מה אמר דניאל כששמע את המילה "צמרירי"? -----

- למה דניאל התכוון?-----
- מה אמרה שירה כששמעה את המילה "צמרירי"?-----

- נעם, דניאל ושירה התייחסו באופן שונה למילה "צמרירי". היעזרו בהצעה שבסוגריים.
- לאיזה חוש התייחס נעם?-----
- לאיזה חוש התייחס דניאל?-----
- לאיזה חוש התייחסה שירה?-----
- (הצעה: החושים הם: ראייה, שמיעה, מישוש)

חרוזים

(מילים המסתיימות בצלילים זהים).

המוכר בחנות מדבר בחרוזים:

לדוגמה:

"זאת בריון, מילה רבת און"

- מצאו עוד משפטים בעמוד 14, 16, 18, 24, שבהם המוכר מדבר בחרוזים.
- מצאו חרוזים שאיתי חורז בעמוד 15.
- איך, לדעתכם, משפיעה החריזה על משמעות המשפטים?

אונומטופיה

(מילים המחקות צלילים בטבע)

בעמוד 18 מובאות מילים כמו:

זמזום, המהום, רשרוש, דגדוג.

- מה הצלילים של המילים האלה אומרים?
- מצאו מילים נוספות שאפשר לשמוע דרך הצליל שלהן את מה הן מייצגות.

הכינו

ד"ר רחל עזוז

ד"ר איה מרבך

מחברות סדרות ספרי הלימוד: לשון ועוד, עברית ועוד, לקרוא ועוד

